

نگرش پرسنل پرستاری نسبت به دانشجویان پرستاری بر اساس تئوری ارتباطات بین فردی پیلا نویسندگان:

معصومه آقامحمدی^۱، منصوره کریم الهی^{۲*}، پرخیده حسینی^۳

چکیده

زمینه و هدف: پرسنل پرستاری به دلیل موقعیت خاصشان در محیط بالینی، عامل با ارزشی برای تجربه یادگیری دانشجویان محسوب می شوند. این مطالعه با هدف تعیین نگرش پرسنل پرستاری بیمارستانهای وابسته به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل نسبت به دانشجویان پرستاری بر اساس تئوری پیلا انجام شد

روش ها: مطالعه حاضر یک مطالعه توصیفی - مقطعی است. جامعه مورد مطالعه، کلیه پرسنل پرستاری شاغل در بخشهای داخلی و جراحی عمومی (۸۲ نفر) بیمارستانهای دکتر فاطمی و امام خمینی اردبیل بودند که تمام آنها به عنوان نمونه مطالعه بصورت نمونه گیری در یک مقطع زمانی انتخاب شدند. روش گردآوری داده ها، پرسشنامه ای مشتمل بر دو بخش اطلاعات دموگرافیک و نگرش پرسنل نسبت به دانشجویان پرستاری بود. نگرش پرسنل پرستاری با استفاده از روشهای آمار توصیفی (فراوانی، میانگین و انحراف معیار) و ارتباط بین برخی از مشخصات دموگرافیک و نگرش با کمک آمار تحلیلی (آزمون کای-دو) در نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: نتایج نشان داد که ۸۰ درصد پرسنل پرستاری، نگرش مثبت نسبت به دانشجویان پرستاری داشتند. اغلب آنها احساس می کردند کار با دانشجویان پرستاری لذت بخش بوده (۴۵/۷۱ درصد) و پرستاران باید برخورد خوبی با دانشجویان پرستاری داشته باشند (۹۸/۵۷ درصد). از طرف دیگر اکثریت (۹۴/۳ درصد) معتقد بودند که برای اصلاح وضعیت آموزشی دانشجویان پرستاری کارهای زیادی باید انجام شود، دانشجویان پرستاری تجربه بالینی کافی را کسب نمی کنند (۶۷/۱۴ درصد) و آمادگی لازم برای انجام کارهای بالینی را ندارند (۵۱/۴۳ درصد).

نتیجه گیری: با توجه به تأثیر نگرش پرستاران بر پیشرفت ارتباط بین پرستار و دانشجو بر اساس تئوری پیلا، پرسنل پرستاری باید محیطی را که ایجاد همدلی، اعتماد و احترام به دانشجویان پرستاری می کند پرورش دهند.

واژه های کلیدی: نگرش، پرسنل پرستاری، دانشجوی پرستاری، تئوری، ارتباطات بین فردی

مقدمه

پرستاری را از طریق گروه‌های متمرکز مورد مصاحبه قرار داد. از تحلیل داده‌ها درون مایه‌های زیر استخراج شد: "عدم دیده شدن در ارتباط"، "از دست دادن فرصتهای یادگیری"، "مهرورزی" و "مقابله به مثل کردن". یافته‌ها نشان داد که وقتی دانشجویان، ارتباط خود را با پرسنل پرستاری مثبت ارزیابی می‌کنند یادگیری آنها افزایش می‌یابد (۶). بتز (۱۹۸۵) معتقد است باورها و نگرشهای پرسنل پرستاری، تأثیر مهمی بر رفتار دانشجو و توسعه هویت حرفه‌ای پرستاری دارد (۷). به همین دلیل لازم است پرستاران در برخورد با دانشجویان، نگرش منفی خود را کنترل کنند (۸)، در حالی که در اغلب موارد، پرستاران نگرشهای منفی نسبت به دانشجویان نشان می‌دهند که برای یادگیری آنان مضر است (۹). هایلند به نقل از کرامر (۱۹۷۴) بیان میکند که جو مناسب بخش و حمایت بین فردی با رضایت از کار، ارتباط دارد (۱۰). زمانی جو خوبی بر بخش حاکم است که تماس پرسنل با فراگیر زیاد بوده و رفتار آنها با دانشجویان احترام آمیز و همدلانه باشد (۱۱). در متون پرستاری، تحقیقات مرتبط با نگرش پرسنل پرستاری نسبت به دانشجویان پرستاری کم است. در حالی که این مسأله مکرراً به طور غیررسمی توسط هر دو گروه بحث شده و نتایج تحقیقات اندک انجام شده حاکی از نگرشهای منفی هر دو گروه نسبت به همدیگر است (۸ و ۱۲ تا ۱۴) که این مسأله می‌تواند مشکلی برای ارتقای حرفه پرستاری ایجاد نماید. نظریه ارتباطات بین فردی پیلا که یکی از تئوری‌های مهم در زمینه ارتباط بین پرستار و مددجو است؛ به عنوان چارچوب نظری مطالعه استفاده شد. تمرکز مدل پیلا بر ارتباط بین مددجو و پرستار است. با این حال تئوری پیلا نه تنها برای ارتباط بین پرستار و مددجو کارایی دارد بلکه برای ارتباط بین پرستار و اعضای خانواده، پرستار با سایر پرستاران، پرستار و دانشجو، مربی و دانشجو، مدیر و پرستار و سایر اعضای تیم مراقبت سلامتی هم استفاده می‌شود. نکته مهم این که پیلا در تئوری خود به اهمیت محیط زمینه در برقراری و توسعه ارتباط تأکید کرده و نقش تصورات

کارآموزی، بخش مهم آموزش پرستاری است. کارآموزی دوره پرستاری که تقریباً ۵۰ درصد از برنامه درسی پرستاری را تشکیل می‌دهد فرصتهایی را برای دانشجویان پرستاری فراهم می‌آورد تا مهارتهای فکری و عملی خود را که برای مراقبت از بیمار حیاتی است و دانشجویان را قادر می‌کند تا دانش نظری خود را در عمل به کار گیرند، بهبود بخشند (۱). ایجاد تجربه مثبت در محیط بالینی برای یادگیری دانشجویان امر مهمی است. تجارب یادگیری در محیط بالینی بر نوع و شدت یادگیری و بعدها بر کیفیت کار آنها به عنوان پرستار تأثیر دارد. بخشی از یادگیری از انواع تجربه‌های موجود در هر بخش به دست می‌آید و بخش اعظم آن، حاصل تعاملاتی است که بین پرستاران و دانشجویان اتفاق می‌افتد (۲). پرسنل و دانشجویان پرستاری ارتباط منحصر به فردی در مراحل تکامل تدریجی حرفه پرستاری دارند. همه پرستاران امروزی، زمانی دانشجو بودند و خاطره تجارب بالینی و تشویق‌ها و دلسردی‌ها را در ذهن خود دارند. تجارب بالینی برای فرایند آموزش و تکامل حرفه‌ای مهم است. پرسنل پرستاری به دلیل موقعیت خاصشان در محیط بالینی، عامل با ارزشی برای تجربه یادگیری دانشجویان محسوب می‌شوند. تعاملات مراقبتی و حرفه‌ای بین دانشجویان و پرسنل پرستاری نه تنها در افزایش آموزش دانشجو بلکه در آینده پرستاری هم مهم است (۳). دان و هانسفورد (۱۹۹۷) معتقدند ارتباطات بین فردی حمایتی و گرم بین پرسنل و دانشجویان پرستاری در ایجاد محیط یادگیری مثبت، بسیار حیاتی است (۴). کمپل و همکاران (۱۹۹۴) نیز تأکید می‌کنند برای افزایش توانایی یادگیری و اعتماد به نفس دانشجویان، محیط بالینی باید جایی باشد که در آن تعاملات مناسبی وجود داشته و بازخورد اخذ شده از پرسنل، مثبت باشد (۵). نویل (۲۰۰۶) در یک مطالعه کیفی که با هدف تشریح ارتباط بین دانشجویان و پرستاران بالینی انجام داد ۱۱ نفر از دانشجویان سال ۳

از عواملی که در پیشرفت ارتباط بین پرستار و مددجو (در این مطالعه دانشجوی) تأثیر می‌گذارد نگرش پرستار و دانشجو از همدیگر است. این تصورات، بسته به ماهیتشان می‌توانند تأثیر مثبت یا منفی بر روی توسعه ارتباط داشته باشند. همچنین نگرش پرستاران و مددجویان نسبت به هم به عنوان مهمترین عامل مؤثر بر طول مدت مرحله آشنایی تئوری پپلا توسط فرچوک (۱۷) شناخته شده است. بنابراین برای توسعه و پیشرفت ارتباط بین پرسنل پرستاری و دانشجویان، لازم است نگرشهای مثبت و منفی بین آنها شناخته شده و بر روی آنها کار گردد. بعلاوه، برای دستیابی به این هدف، پرستاران بایستی از افکار و احساسات خود در مورد دانشجویان آگاه باشند. با توجه به این که بر اساس نظر تورکوفسکی (۱۹۸۷) توسعه ارتباطات مثبت بین دانشجوی و پرسنل که در طی تجارب بالینی اتفاق می‌افتد به اندازه یادگیری مهارتهای تکنیکی مهم بوده (۱۸) و نگرش پرسنل با درک از موفقیت و شکست دانشجوی در محیط بالینی ارتباط دارد (۱۷) و از طرف دیگر گزارشات منتشر شده ای از کاربرد تئوری پپلا به خصوص در زمینه آموزش ارائه نشده، انجام این مطالعه با هدف تعیین نگرش پرسنل پرستاری بیمارستانهای وابسته به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل نسبت به دانشجویان پرستاری بر اساس تئوری پپلامی تواند هم برای مربیان و هم مدیران پرستاری در ایجاد محیط های حمایتی برای دانشجویان در طی تجربه بالینی مفید بوده و گامی در جهت آزمون عملی تئوری پپلا باشد.

روش ها

مطالعه حاضر یک مطالعه توصیفی از نوع مقطعی است که برای تعیین نگرش پرسنل پرستاری بیمارستانهای وابسته به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل نسبت به دانشجویان پرستاری بر اساس تئوری پپلا انجام شد. جامعه مورد مطالعه، کلیه پرسنل پرستاری شاغل در بخشهای داخلی و جراحی عمومی (۸۹ نفر) بیمارستانهای وابسته به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل بودند (بیمارستانهای دکتر فاطمی و

اولیه پرستاران و مددجویان از همدیگر را در این زمینه بسیار اساسی می‌داند (۱۵). در این مطالعه، دانشجو که نیاز به آگاهی دارد، مددجو در نظر گرفته خواهد شد. بر اساس تئوری پپلا هر ارتباطی و از جمله ارتباط دانشجوی و پرستار از ۴ مرحله بین فردی تشکیل می‌شود: آشنایی، شناسایی، بهره برداری و حل. در هر مرحله نیاز است که دانشجو و پرستار، وظایف و نقشهای خاص خود را ایفا کنند. به منظور برآوردن نیازهای دانشجوی، پرستار نقشهای زیادی مثل فرد بیگانه، منبع اطلاعات، معلم، رهبر و قائم مقام را اجرا می‌کند. در شروع ارتباط، زمانی که پرستاران دانشجو را بدون قضاوت اولیه می‌پذیرند نقش بیگانه را اتخاذ می‌کنند. پرستار در نقش فرد مطلع به سؤالات دانشجویان پاسخ می‌دهد و به عنوان معلم که ترکیبی از همه نقشها است، اطلاعاتی را در مورد دانش قبلی دانشجویان و توانایی آنها در فرایند اطلاعات ایجاد می‌کند. لازمه نقش رهبری این است که پرستار از طریق ارتباط مشارکتی فعال در دستیابی به اهداف دانشجوی کمک کند. در نقش قائم مقام، نگرشها و رفتارهای پرستار ایجاد احساساتی را می‌کند که باعث تقویت احساسات ایجاد شده در ارتباطات قبلی می‌شود (۹). نقشهای پرستار، نقش اساسی را در پیشبرد ارتباط بین فردی دانشجوی و پرستار بازی می‌کند (۹). این ارتباط که تحت تأثیر عوامل محیطی است در این تحقیق بررسی می‌گردد. از دیدگاه پپلا، محیط شامل عوامل فیزیولوژیک، روانی و اجتماعی است. محیط شامل زمینه ارتباط پرستار با مددجو (دانشجو) است. سیستمهای موجود در محیط، بسته به تعامل الگوها می‌توانند به طور بالقوه باعث حفظ ناخوشی یا بهبود سلامتی شوند (۱۶). وقتی محیط مثبتی وجود داشته باشد، ارتباط بین فردی سرشار از همدلی، احترام، اعتماد و اطمینان خواهد بود. این مسأله منجر به یادگیری، بلوغ و رشد شخصیت هم در دانشجوی و هم در پرستار می‌گردد. از طرف دیگر، محیط منفی که در آن عدم اعتماد و بی احترامی حاکم باشد، یادگیری و رشد شخصی را دچار اختلال می‌کند (۹). در تئوری پپلا یکی

با موضوع مورد مطالعه و واضح بودن بیانیه ها در مقیاس ۵ درجه ای لیکرت با پاسخهای کاملاً موافقم، موافقم، نظری ندارم، مخالفم و کاملاً مخالفم بررسی و با جمع بندی نظرات و بعد از اعمال تغییرات توصیه شده توسط اعضای هیأت علمی، روایی پرسشنامه مورد تأیید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه هم از طریق ضریب آلفای کرونباخ $\alpha = ۸۹/۲۸$ تعیین گردید. برای تعیین مشخصات دموگرافیک و نگرش پرسنل پرستاری نسبت به دانشجویان پرستاری از روشهای آمار توصیفی (فراوانی) استفاده شد. در مورد تعیین نگرش پرسنل پرستاری، میانگین و انحراف معیار نمرات نگرش همراه با فراوانی پاسخهای شرکت کنندگان در مطالعه برای سؤالات مربوط به موارد زمان، انگیزش، دیدگاههای فردی، دیدگاههای حرفه ای، آگاهی، ارتباط مربی/ دانشجو و مقایسه وضعیت موجود با گذشته تعیین شد. به دلیل پراکندگی کم پاسخها، گزینه ها از ۵ سطح به ۳ سطح موافق، بدون نظر و مخالف طبقه بندی شدند. نگرش کلی شرکت کنندگان در مطالعه در محدوده نمرات قرار می گرفت که در دو سطح نگرش منفی و نگرش مثبت مورد بررسی قرار گرفت.

یافته ها

از بین ۸۲ پرسشنامه که توسط سوپروایزرهای آموزشی دو بیمارستان مورد مطالعه بین پرسنل پرستاری بخشهای داخلی- جراحی که معیارهای ورود به مطالعه را داشتند توزیع شد، ۷۲ پرسشنامه برگردانده شد (میزان پاسخ دهی ۸۵/۴ درصد) که دو تا از آنها به دلیل ناقص بودن کنار گذاشته شد و آنالیز بر روی ۷۰ نمونه انجام گرفت. نتایج نشان داد که اکثر شرکت کنندگان در مطالعه را زنان (۹۰ درصد) ۳۰-۲۵ ساله (۴۷/۱۴ درصد) با مدرک لیسانس (۸۵/۷۲ درصد) و با سابقه کار پرستاری ۱-۳ سال (۲۵/۷۱ درصد) تشکیل می دادند. ضمن این که اکثریت در بخش های جراحی (۶۷/۱۵ درصد) و در بیمارستان امام خمینی (۵۸/۵۷ درصد) مشغول به کار

امام خمینی) که از بین آنها تمام ۸۲ نفری که معیارهای لازم برای ورود به پژوهش را داشتند به عنوان نمونه مطالعه و براساس نمونه گیری در یک مقطع زمانی انتخاب شدند. دلیل انتخاب بخشهای داخلی و جراحی این بود که به دلیل تنوع زیاد بیماران بستری در این بخشها و غیر تخصصی بودن آنها حجم زیادی از کار بالینی دانشجویان پرستاری در این بخشها سپری شده و در نتیجه میزان تماس پرسنل با دانشجویان پرستاری در این بخشها بیش از سایر بخشهاست. معیار ورود نمونه ها به پژوهش، رضایت برای شرکت در مطالعه و داشتن حداقل ۶ ماه تجربه کار بالینی بعنوان پرسنل پرستاری بود. روش گردآوری اطلاعات: پرسشنامه شامل اطلاعات دموگرافیک و نگرش پرسنل نسبت به دانشجویان پرستاری بود. پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک برای دریافت اطلاعات شخصی پرسنل پرستاری مثل سن، جنس، میزان تحصیلات، سنوات خدمت، بیمارستان و بخش محل کار بوده و پرسشنامه نگرش، اطلاعاتی را در مورد نگرش پرسنل پرستاری نسبت به دانشجویان پرستاری بررسی نمود. این پرسشنامه که اولین بار در سال ۱۹۹۲ توسط استاژ برای بررسی نگرش پرستاران نسبت به دانشجویان پرستاری در پایان نامه دوره کارشناسی ارشد پرستاری اش تهیه و استفاده شده شامل ۴۱ سؤال در مقیاس ۵ درجه ای لیکرت است. پاسخها از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم متغیر بوده و امتیاز ۵ تا را به خود اختصاص می دهند. سؤالات در مورد عوامل نگرشی از قبیل: زمان، انگیزش، آگاهی، دیدگاههای شخصی، دیدگاههای حرفه ای، ارتباط مربی/ دانشجو و مقایسه زمینه که از مروری بر متون و یک مطالعه غیر رسمی از پرستاران و دانشجویان پرستاری به دست آمده و روایی و پایایی آن در مطالعه قبلی تأیید شده است (۹). در مطالعه حاضر برای تعیین روایی پرسشنامه از روایی محتوا و صوری استفاده شد که برای این منظور، پرسشنامه به ۷ تن از اعضای هیأت علمی دانشکده پرستاری و مامایی اردبیل ارائه و نظرات آنها در مورد جامع و متناسب بودن، سادگی، مربوط بودن

پرستاری به مریدان خود بیش از پرسنل اعتماد دارند. ۶۴/۲۸ درصد موافق بودند در حالیکه ۳۸/۵۷ درصد مخالف بیانیه "زمان آن فرا رسیده که مریدان، فشار کمی بر دانشجویان پرستاری وارد کنند" بوده و ۳۲/۸۶ درصد هم پاسخ نظری ندارم را برای این بیانیه انتخاب کرده بودند. در مورد عوامل مربوط به دیدگاههای شخصی، ۸۴/۲۸ درصد موافق بودند که دانشجویان در طی کار با بیماران، جرات لازم را کسب می کنند، بطور کلی میانگین و انحراف معیار حیطه های مختلف نگرش پرسنل پرستاری نسبت به دانشجویان پرستاری بر اساس تئوری ارتباطات بین فردی پیلا در جدول شماره (۲) ارائه شده است و بیانگر آن است که در کلیه حیطه ها میانگین نمرات بیش از نیمی از کل نمره هر حیطه بوده است. و بخصوص در حیطه های عوامل مربوط به مقایسه وضعیت موجود با گذشته، ارتباط مربی/ دانشجو دیدگاههای شخصی و انگیزش، میانگین های کسب شده نسبت به کل نمره هر حیطه امتیاز نسبتاً خوبی داشت.

بودند. در مورد بیانیه های مربوط به زمان تقریباً تمامی شرکت کنندگان (۹۴/۳ درصد) با بیانیه "برای اصلاح وضعیت آموزشی دانشجویان پرستاری، کارهای زیادی باید انجام شود" موافق بودند و بیانیه "اگر مریدان نظارت خوبی بر دانشجویان داشته باشند نیازی به صرف زمان زیاد با دانشجویان پرستاری نیست" با ۷۵/۷۱ درصد در رتبه بعدی قرار داشت (جدول ۱). در مورد عوامل انگیزشی اکثریت پرسنل پرستاری (۸۷/۱۵ درصد)، موافق این بودند که دانشجویان پرستاری فقط کاری را که بر عهده آنها گذاشته شده انجام می دهند و با کمک داوطلبانه دانشجویان پرستاری به پرسنل در کارهای بخش مخالف بودند (۵۴/۳۰ درصد). فقط ۵۰ درصد شرکت کنندگان اعتقاد داشتند که دانشجویان پرستاری علاقمند به یادگیری هستند (جدول ۱). در مورد عوامل مربوط به آگاهی، بیشترین پاسخ شرکت کنندگان در مطالعه به بیانیه "دانشجویان پرستاری، تجربه بالینی کافی را کسب نمی کنند" بود (۶۷/۱۴ درصد). در حالی که بیشتر پاسخهای مخالف به بیانیه های "نیازی به یادآوری مطالب به دانشجویان نیست" (۷۴/۲۸ درصد)، "بود (جدول ۱). در مورد عوامل مربوط به دیدگاههای حرفه ای که اکثریت (۷۲/۸۵ درصد) با عبارت "به نظر من، دانشجویان پرستاری به پرسنل پرستاری احترام قائلند" موافق بودند. ضمن این که ۶۴/۲۸ درصد، دانشجویان پرستاری را به عنوان بخشی از تیم پرستاری قبول داشتند. (جدول ۱). در مورد بیانیه های مربوط به مقایسه وضعیت موجود با گذشته نتایج نشان داد که اکثریت قریب به اتفاق شرکت کنندگان (۹۸/۵۷ درصد) با داشتن برخورد خوب و مناسب با دانشجویان پرستاری موافق بودند، همچنین ۷۱/۴۳ درصد از شرکت کنندگان دوره دانشجویی خود را در مقایسه با وضعیت فعلی سخت تر می دانستند (جدول ۱). در مورد عوامل مربوط به ارتباط مربی/دانشجو، اغلب شرکت کنندگان (۷۱/۴۳ درصد)، در مورد رابطه خیلی دوستانه و صمیمی دانشجویان پرستاری با مریدانشان موافق (۶۴/۲۸ درصد) و معتقد بودند که دانشجویان

جدول ۱: توزیع فراوانی نگرش پرسنل پرستاری نسبت به دانشجویان پرستاری براساس تئوری پیلا

مخالفم	نظری ندارم	موافقم	عوامل مربوط به زمان
۳۵ (۵۰)	۱۹ (۲۷/۱۴)	۱۶ (۲۲/۸۵)	وقتی دانشجویان جدید وارد بخش می شوند، پرسنل پرستاری فرصتی کنند تا به کارهای دیگرشان برسند.
۲۶ (۳۷/۱۴)	۸ (۱۱/۴۳)	۳۶ (۵۱/۴۳)	وقتی دانشجویانی که با بخش آشنا هستند حضور دارند، پرسنل می توانند به کارهای دیگر برسند.
۲ (۲/۸۵)	۲ (۲/۸۵)	۶۶ (۹۴/۳)	برای اصلاح وضعیت آموزشی دانشجویان پرستاری، کارهای زیادی باید انجام شود.
۳۲ (۴۵/۷۲)	۲۴ (۳۴/۲۸)	۱۴ (۲۰)	دانشجویان پرستاری، مزاحمت زیادی ایجاد می کنند.
۶ (۸/۵۷)	۱۱ (۱۵/۷۲)	۵۳ (۷۵/۷۱)	اگر مربیان نظارت خوبی بر دانشجویان داشته باشند، نیازی به صرف زمان زیاد با دانشجویان پرستاری نیست.
۸ (۱۱/۴۲)	۱۴ (۲۱)	۴۸ (۶۸/۵۷)	دانشجویان پرستاری در مقایسه با پرستاران بخش، وقت بیشتری برای رفع نیازهای بیماران دارند.
مخالفم	نظری ندارم	موافقم	عوامل مربوط به انگیزش
۳۸ (۵۴/۳)	۱۶ (۲۲/۸۵)	۱۶ (۲۲/۸۵)	دانشجویان پرستاری در انجام کارهای بخش، داوطلبانه به پرسنل کمک می کنند.
۱۸ (۲۵/۷۱)	۲۵ (۳۵/۷۲)	۲۷ (۳۸/۵۷)	دانشجویان پرستاری در انجام کارها به سایر دانشجویان کمک می کنند.
۱۹ (۲۷/۱۴)	۱۶ (۲۲/۸۵)	۳۵ (۵۰)	دانشجویان پرستاری، علاقمند به یادگیری هستند.
۳ (۴/۲۸)	۶ (۸/۵۷)	۶۱ (۸۷/۱۵)	دانشجویان پرستاری فقط چیزی را که برایشان تعیین شده انجام می دهند.
مخالفم	نظری ندارم	موافقم	عوامل مربوط به آگاهی
۵۲ (۷۴/۲۸)	۷ (۱۰)	۱۱ (۱۵/۷۲)	نیازی به یادآوری مطالب به دانشجویان نیست چون آنها همه چیز را بلدند.
۳۱ (۴۴/۲۹)	۱۵ (۲۱/۴۲)	۲۴ (۳۴/۲۹)	دانشجویان پرستاری، زیاد سوال می پرسند.
۳۸ (۵۴/۲۹)	۲۴ (۳۴/۲۹)	۸ (۱۱/۴۲)	پرستاران، اطلاعات جدیدی از دانشجویان پرستاری یاد می گیرند.
۳۹ (۵۵/۷۲)	۱۴ (۲۰)	۱۷ (۲۴/۲۸)	امروزه، کیفیت آموزش دانشجویان پرستاری افزایش یافته است.
۸ (۱۱/۴۲)	۲۹ (۴۱/۴۳)	۳۳ (۴۷/۱۵)	تصمیمات اتخاذ شده برای مراقبت از بیمار توسط دانشجویان پرستاری خیلی شتابزده است.
۱۹ (۲۷/۱۴)	۲۷ (۳۸/۵۷)	۲۴ (۳۴/۲۹)	دانشجویان پرستاری، سوالات خوبی می پرسند.
۱ (۱/۴۲)	۱۰ (۱۴/۲۹)	۵۹ (۸۴/۲۹)	به اعتقاد من، نظرات دانشجویان پرستاری در مورد پرستاری یکسان نیست.
۷ (۱۰)	۱۶ (۲۲/۸۶)	۴۷ (۶۷/۱۴)	دانشجویان پرستاری، تجربه بالینی کافی را کسب نمی کنند.
مخالفم	نظری ندارم	موافقم	عوامل مربوط به دیدگاههای حرفه ای
۷ (۱۰)	۱۲ (۱۷/۱۵)	۵۱ (۷۲/۸۵)	به نظر من دانشجویان پرستاری به پرسنل پرستاری احترام قائلند.
۱۰ (۱۴/۲۹)	۱۵ (۲۱/۴۲)	۴۵ (۶۴/۲۸)	دانشجویان پرستاری را به عنوان بخشی از تیم پرستاری قبول دارم.
۳۲ (۴۵/۷۲)	۱۸ (۲۵/۷۱)	۲۰ (۲۸/۵۷)	پرسنل پرستاری وظیفه آموزش دانشجویان را ندارند چون این کار وظیفه مربیان است که به خاطر آن پول می گیرند.
۴۹ (۷۰)	۲۱ (۳۰)	—	دانشجویان پرستاری با پزشکان خیلی صمیمی هستند.
۳۰ (۴۲/۸۵)	۳۰ (۴۰)	۱۹ (۲۷/۱۵)	سوالاتی که دانشجویان پرستاری می پرسند، باعث می شود پرستاران با روشهای جدید انجام کارها آشنا شوند.
۳۴ (۴۸/۵۷)	۲۵ (۳۵/۷۲)	۱۱ (۱۵/۷۱)	دانشجویان پرستاری، حرفه ای عمل می کنند.
مخالفم	نظری ندارم	موافقم	عوامل مربوط به زمان مقایسه وضعیت موجود با گذشته
—	۱ (۱/۴۳)	۶۹ (۹۸/۵۷)	پرستاران باید برخورد خوبی با دانشجویان پرستاری داشته باشند، چون همگی زمانی دانشجوی پرستاری بودند.
۳۶ (۵۱/۴۳)	۱۴ (۲۰)	۲۰ (۲۸/۵۷)	دانشجویان پرستاری آمادگی لازم برای انجام کارهای بالینی را دارند.
۳۰ (۴۲/۸۶)	۱۲ (۱۷/۱۴)	۲۸ (۴۰)	آمادگی دانشجویان لیسانس پرستاری از نظر کار بالینی به اندازه یک بهیار هم نیست.
۱۶ (۲۲/۸۶)	۲۲ (۳۱/۴۳)	۳۲ (۴۵/۷۱)	زمان دانشجویی ما، تجربه کار بالینی ما بیشتر از دانشجویان پرستاری امروز بود.
۴ (۵/۷۱)	۱۶ (۲۲/۸۶)	۵۰ (۷۱/۴۳)	دوره دانشجویی ما، سخت گیری زیاد بود اما امروزه برای دانشجویان سخت گیری نمی شود.
۲۲ (۳۱/۴۴)	۲۴ (۳۴/۲۸)	۲۴ (۳۴/۲۸)	وقتی من دانشجوی پرستاری بودم، در خواب هم نمی دیدم که با مربیانم، اینقدر صمیمی حرف بزنم.

جدول ۲: میانگین و انحراف معیار نمرات نگرش پرسنل پرستاری نسبت به دانشجویان پرستاری در حیطه های مختلف براساس تئوری ارتباطات بین فردی پیلا

حیطه مورد بررسی	میانگین	انحراف معیار	نمره حداکثر هر حیطه
عوامل مربوط به زمان	۱۳/۴۴	۱/۸۱	۱۸
عوامل مربوط به انگیزش	۹/۴۶	۱/۲۹	۱۲
عوامل مربوط به آگاهی	۱۵/۴۳	۲/۴۸	۲۴
عوامل مربوط به دیدگاههای حرفه ای	۱۱/۷۹	۲/۰۲	۱۸
مربوط به ارتباط مربی/دانشجو	۷/۹۹	۱/۰۵	۹
عوامل مربوط به دیدگاههای شخصی	۱۶/۹۴	۲/۰۸	۲۴
عوامل مربوط به مقایسه وضعیت موجود با گذشته	۱۶/۹۴	۲/۰۸	۱۸
نمره کل	۸۸/۷۴	۷/۴۶	۱۲۳

بحث

مطالعه حاضر که پژوهشی توصیفی- مقطعی با هدف تعیین نگرش پرسنل پرستاری بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی اردبیل نسبت به دانشجویان پرستاری بود، نشان داد که بیشتر پرسنل پرستاری شرکت کننده در مطالعه، در مجموع نگرش منفی نسبت به دانشجویان پرستاری دارند. نتایج حاصل از مطالعه بیانگر این بود که بیشتر پرسنل پرستاری معتقد بودند حضور دانشجویان در بخش، فرصت رسیدگی آنها به کارهای دیگر بخش را افزایش نمی دهد. در این زمینه نیل و سینگلتون (۱۹۹۳) بیان می کنند زمانی که دانشجویان در بخش حضور دارند پرسنل می توانند زمان زیادی را صرف کارهای خاص مثل دادن و گرفتن گزارش، ارتباط با بیمار، انجام اقدامات درمانی برای بیمار، آشنا کردن دانشجویان با نحوه کار با دستگاهها و تجهیزات و انجام درمانها و خواسته های بیمار در مورد دانشجویی پرستاری مناسب بکنند (۱۹). در حالی که ملمیستر (۱۹۸۱) در مطالعه خود دریافت که کارکنان پرستاری، احساس می کنند دانشجویان باعث ایجاد کار بیشتر برای آن ها می شوند (۱۰). همچنین اکثریت پرسنل پرستاری، دانشجویان پرستاری را مزاحم کارهای خود نمی دانستند. بعلاوه مطالعه حاضر نشان داد که حضور مرتب مربی در بخش و نظارت مناسب بر دانشجویان مانع از صرف زمان زیاد پرسنل برای دانشجویان می شود. شاید یکی از دلایل اصلی آن، عدم وجود رابطه مناسب بین پرسنل پرستاری با مربیان دانشگاه باشد که در ارتباطات غیر رسمی در مورد چنین مسأله ای به کرات صحبت می شود. تعداد زیادی از شرکت کنندگان، دانشجویان پرستاری را خیلی علاقمند به یادگیری ندانستند در حالی که در مطالعه استاژ، پرسنل موافق با علاقمندی دانشجویان پرستاری به یادگیری بودند (۹). شاید از دلایل وجود چنین نگرشی، سؤال پرسیدن دانشجویان از پرسنل و عدم کمک داوطلبانه دانشجویان به پرسنل باشد. اکثر شرکت کنندگان، موافق رفتار احترام آمیز دانشجویان پرستاری نسبت به پرسنل پرستاری بوده و دانشجویان را به عنوان بخشی از تیم پرستاری قبول داشتند. ویلسون (۱۹۹۴) در مطالعه کیفی خود در زمینه دیدگاههای دانشجویان از یادگیری در محیط بالینی و نقش پرسنل در آن، اشاره دارد بر این نکته که زمانی که پرسنل، دانشجویان را به عنوان بخشی از تیم پرستاری

درگیر می کنند، احساس کیفیت دانشجویان افزایش می یابد (۲۰). همچنین روتن و هارت (۱۹۹۴) و دان و هانسفورد (۱۹۹۷) نیز در تحقیقات خود بیان می کنند دانشجویان به پرسنل پرستاری ارزش قائل شده و دوست دارند مورد پذیرش قرار گیرند (۲۱،۴). در مطالعه یزدانخواه (۱۳۸۷) نتایج نشان داد که یکی از عوامل مهم تنش زا در محیطهای بالینی انتقاد کادر درمانی از نحوه کار دانشجو در بخش و رفتار و برخورد پرستاران بخش با دانشجو است (۲۲). در این مطالعه اکثریت پرسنل پرستاری شرکت کننده در مطالعه قبول داشتند که باید برخورد خوبی با دانشجویان پرستاری داشته باشند. به نظر پرسنل پرستاری، اعتماد به نفس دانشجویان پرستاری کافی نبود. دانشجویان پرستاری هم عدم اعتماد به نفس را در مطالعه انجام شده توسط جونز قبول کردند. جونز در این باره توضیح می دهد از آن جایی که دانشجویان پرستاری در طول یک ترم در بخشهای متعددی کار می کنند، بنابراین هر روز کارآموزی برای آنها با اولین روز کار مشابه است. دانشجویان به طور مداوم با افراد جدید، محیطهای جدید و روتین های جدید مواجه می شوند و به همین دلیل احساس ترس می کنند و اعتماد به نفس پایینی دارند (۲۳). همچنین تعدادی از آنها در مورد این که دانشجویان پرستاری در صورتی که چیزی را بلد نباشند از پرسنل قبول می کنند تردید داشتند. این مسأله می تواند ناشی از عدم اعتماد دانشجویان پرستاری به پرسنل و کمبود ارتباط بین آنها باشد. ضمن این که در بیشتر موارد، دانشجویان پرستاری اگر چیزی را بلد نباشند از مربیان خود می پرسند. علیرغم محدودیتهای مرتبط با حجم نمونه و مطالعه حاضر می تواند کاربردهای زیادی برای پرسنل پرستاری و مربیان دانشگاه داشته باشد. پرسنل پرستاری باید محیطی را که ایجاد همدلی، اعتماد، صبر و شکیبایی و احترام به دانشجویان پرستاری بکند فراهم بیاورند. پرسنل پرستاری دارای اطلاعات و مهارتهای با ارزشی هستند که در طی سالیان متمادی کار بالینی با بیماران کسب کرده اند. پرستاران با استفاده از تجربیات خود، می توانند محیط یادگیری مثبتی برای دانشجویان پرستاری فراهم آورند که این مسأله می تواند بر روی دانشجویان بعد از اتمام دوره دانشجویی و زمان ورود به بخش تأثیر بگذارد. معمولاً دانشجویان، علاقه مندند به بخشی برگردند که در زمان دانشجویی احساس

نتیجه گیری

در تئوری پیلا یکی از عواملی که در پیشرفت ارتباط بین پرستار و مددجو (در این مطالعه دانشجوی) تأثیر می گذارد نگرش پرستار و دانشجو به همدیگر است. این تصورات، بسته به ماهیتشان می توانند تأثیر مثبت یا منفی بر روی توسعه ارتباط داشته باشند. همچنین نگرش پرستاران و مددجویان نسبت به هم به عنوان مهمترین عامل مؤثر بر طول مدت مرحله آشنایی تئوری پیلا توسط فرچوک شناخته شده است. بنابراین برای توسعه و پیشرفت ارتباط بین پرسنل پرستاری و دانشجویان، لازم است نگرشهای مثبت و منفی بین آنها شناخته شده و بر روی آنها کار گردد. بعلاوه، برای دستیابی به این هدف، پرستاران بایستی از افکار و احساسات خود در مورد دانشجویان آگاه باشند. اطلاعات حاصل از این تحقیق هم برای دانشجویان و هم پرسنل پرستاری و نیز برای توسعه بدنه دانش و پیشرفت حرفه پرستاری مفید خواهد بود. درک از دیدگاههای همدیگر به بهبود کار تیمی، بهبود ارتباط و همکاری کمک کرده و به دانشجویان و پرستاران اجازه می دهد تا ارتباط حمایتی را ایجاد کنند. اطلاعات کسب شده ممکن است نیاز به تغییر در آموزش دانشجویان و پرسنل پرستاری را که می تواند منجر به بهبود کار پرستاری شود شناسایی کند.

می کردند پرسنل، آنها را به عنوان دانشجو قبول داشته و به آنها احترام قائل شده اند.

اطلاعات حاصل از این تحقیق هم برای دانشجویان و هم پرسنل پرستاری و نیز برای توسعه بدنه دانش و پیشرفت حرفه پرستاری مفید خواهد بود. درک از دیدگاههای همدیگر به بهبود کار تیمی، بهبود ارتباط و همکاری کمک کرده و به دانشجویان و پرستاران اجازه می دهد تا ارتباط حمایتی را ایجاد کنند. اطلاعات کسب شده ممکن است نیاز به تغییر در آموزش دانشجویان و پرسنل پرستاری را که می تواند منجر به بهبود کار پرستاری شود شناسایی کند. بنابراین پیشنهاد می گردد دوره آموزشی به صورت کارگاه یا آموزشهای ضمن خدمت برای پیشبرد آگاهی و نگرش پرسنل پرستاری در مورد ارتباط دانشجویان ارائه گردد. جلسه های مشارکتی بین دانشکده های پرستاری و پرسنل بیمارستان در جهت اصلاح مشکلات پیشنهاد می گردد. این مطالعه در محیط کوچک و با تعداد محدود نمونه انجام گرفته است. پیشنهاد می گردد مطالعه در محیط های دیگر آموزشی تکرار تا امکان تعمیم پذیری بیشتر نتایج فراهم گردد. انجام مطالعات مداخله ای در جهت اصلاح فرآیند ارتباطات بین پرسنل پرستاری و دانشجویان پیشنهاد می گردد.

References:

- 1- Elcigili A, Sari H.Y. Students opinion about and expectations of Effective Nursing Clinical Mentors. *Journal of Nursing Education*. 2008; 47(3); 118 - 23.
- 2- Atack L, Comacu M, Kenny R, LaBelle N, Miller D. Student and Staff Relationship in a clinical practice model: Impact on Learning. *Journal of Nursing Education*.2000; 39(9); 387 - 92
- 3- Porter M.C, Willing R. Staff nurses and Student nurses relationships: Attitudes and Perceptions toward each other. Thesis for the degree of Masters of Science in Nursing. Wilmington college.2001.
- 4- Dunn S, Hansford B. Undergraduate Nursing Students Perception of their Clinical Learning environment. *Journal of Advanced Nursing*. 1997; 25(6):1299-1309.
- 5- Campbell I.E, Larrivee L, Field P.A, Day R.A, Reutter L. Learning to nurse in the clinical setting. *Journal of Advanced Nursing*. 1994; 20:1125- 1131.
- 6- Neville V.S. The relationship between student nurse and nurse clinician: impact on student learning. *Nurs Prax N Z*. 2006; 22(3): 23-33.
- 7- Betz C.L. Students in transition: Imitators of role models. *Journal of Nursing Education*.1985; 24(7): 301-303.
- 8- Jackson J, Neighbors M. A Study of nurses' attitudes towards associate degree nursing students. *Journal of Advanced Nursing*. 1988; 13: 405-409.
- 9- Stagg S.J. Staff Nurses Attitudes toward Nursing Students. A Thesis for the degree of Master of Science in Nursing. Salisbury State University. 1992.
- 10- Hyland M.E, Millard J, Parker S. How Hospital ward members treat learner nurses: an investigation of learners perceptions in a British hospital. *Journal of Advanced Nursing*. 1988; 13: 472- 477.
- 11- Gillespie S.L. The Effects of the relationship between nursing student and staff on the clinical experience. . A Thesis for the degree of Master of Science in Nursing.1992.
- 12- Reutter L, Field P.A, Campbell I.E, Day R. Socialization into nursing: Nursing Students as Learners. *Journal of Nursing Education*.1997;34(4):149-155.
- 13- Frieburger O.A. A Collaborative approach to team building between staff and students in long term care. *Nurse Educator*. 1996; 21(6):-12.
- 14- Cooke M. Nursing students' perceptions of difficult or challenging clinical situations. *Journal of Advanced Nursing*.1996; 24: 1281-1287.
- 15- Fawcett J. Analysis and Evaluation of Contemporary Nursing Knowledge: Nursing Models and Theories. Philadelphia, F.A. Davis Co, 2000: 629- 650.
- 16- Forchuk C. The Orientation Phase of nurse-client relationship: Testing Peplau's Theory. Dissertation of degree of Doctor of Philosophy in Wayne State University Detroit, Michigan, USA. 1992.
- 17- Forchuk C, Westwell J, Martin M.L, Azzopardi W.B. Factors influencing movement of chronic psychiatric patients from the orientation to the working phase of the Nurse- Client Relationship on an inpatient unit. *Perspectives in Psychiatric Care*. 1998; 34(1): 36-44.
- 18- Turkoski B. Reducing stress in nursing students' clinical experience. *Journal of Nursing Education*.1987; 26(8): 335-337.
- 19- Nail F.C, Singleton E.K. Providing experiences for student nurses: perspectives for cooperating hospitals. *Journal of Nursing Administration*. 1983; 18(7):20-26.

- 20- Wilson M.E. Nursing student perspective of learning in a clinical setting. *Journal of Nursing Education*. 1994; 33(2): 81-86.
- 21- Hart G, Rotem A. The best and the worst: Students experiences of clinical education. *The Australian Journal of Advanced Nursing*. 1994; 11(3): 26-33.
- 22- Yazdankhah Fard M, Pouladi S, Kamali F, Zahmatkeshan N, Mirzaie K, Akaberian S and et al. The Stressing Factors in Clinical Education: The Viewpoints of Students. *Iranian Journal Of Medical Education* 2008; 8(2): 341-349.[Persian]
- 23- Levett-Jones T, Lathlean J, Higgins I, McMillan M. Staff-student relationships and their impact on nursing students' belongingness and learning. *J Adv Nurs*. 2009; 65(2): 316-24.